19.10.2021

Asianumero
VN/26479/2021

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntijapyyntö 21.10.2021

**U 56/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (uudelleenlaadittu energiaverodirektiivi)**

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu uudelleenlaadittua energiaverodirektiiviä koskevasta esityksestä seuraavaa:

Euroopan komission esityksen mukainen energiaverodirektiivin uudistaminen kohdistuisi sähkön sekä liikenteen ja lämmityksen polttoaineisiin. Verotus perustuisi polttoaineen energiasisältöön. Komission esityksen mukaisesti polttoaineiden ja sähkön verotus ja niiden minimiverotasot porrastettaisiin ympäristöominaisuuksien perusteella neljään veroluokkaan, joiden sisällä tuotteita tulisi kohdella samalla tavoin. Lisäksi liikenne- ja lämmitys-/työkonekäyttöön olisi omat verotaulukot. Sähkön tulisi olla aina lievimmin verotettujen energiamuotojen joukossa. Kestävien biopolttoaineiden verotuksen minimitasot laskisivat suhteessa fossiilisiin polttoaineisiin. Jäsenmaat saisivat asettaa tuotekohtaiset verot vapaasti olettaen, että verotuksen minimitaso täyttyy, veroluokkien välinen järjestys säilyy ja tuotteita kohdellaan samalla tavoin veroluokkien sisällä. Direktiivi tulisi voimaan vuoden 2023 alusta.

Ehdotuksella olisi huomattavia vaikutuksia liikennesektorilla. Esityksen vaikutuksia tulee lisäksi tarkastella yhdessä muiden 55-valmiuspaketin ehdotusten kanssa. Keskeisimpiä ehdotuksia liikennesektorin kannalta ovat:

Dieselin ja bensiinin verokohtelu tulisi yhdenmukaistaa. Yhtenäistämisen vaikutuksia tulee vielä arvioida. Vaikutukset riippuvat siitä toteutettaisiinko yhtenäistäminen dieselin veroa nostamalla vai bensiinin veroa laskelmalla.

Verokantojen yhtenäistäminen saattaisi johtaa dieselöljyn verotason korottamisen sijasta bensiinin verotason alentamiseen, mikä olisi ympäristö- ja valtiontaloudellisten tavoitteiden vastaista. Toisaalta dieselöljyn verotason nostamisella olisi vaikutuksia elinkeinoelämän kustannuksiin. Yhtenäistämisen vaikutuksia tulee vielä arvioida.

EU:n sisäisen kaupallisen meriliikenteen polttoaineiden verovapaudesta tulisi luopua, ja jäsenvaltioiden olisi sovellettava vähintään direktiivin mukaista minimiveroa alusten käyttämään polttoaineeseen. Sähköisillä sekä eräillä vähähiilisillä ja biopolttoaineilla olisi 10 vuoden ajan verovapaus, ja maasähkö olisi mahdollista tarjota verovapaasti. Liikenne- ja viestintäviraston laskelmien perusteella ehdotus aiheuttaisi



Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

suuruusluokaltaan 40-50 miljoonaa euron vuotuiset kustannukset Suomeen suuntautuvalle meriliikenteelle ehdotetulla minimiverotasolla.

EU:n sisäisen matkustajalentoliikenteen polttoaineiden verovapaudesta ehdotetaan luovuttavan 10 vuoden siirtymäajan puitteissa, minkä jälkeen minimiverotaso kerosiinille olisi sama kuin tieliikenteen fossiilisilla polttoaineilla. Esitys ei koskisi rahtilentoliikennettä. Esityksen yhteydessä esitetyn komission vaikutusarvioinnin mukaan esitys johtaisi n. 10 % vähennykseen EU:n sisäisen lentoliikenteen kysynnässä. Vuotuiset kustannusvaikutukset olisivat huomattavat ja nousisivat Suomeen kohdistuvalle lentoliikenteelle Liikenne- ja viestintäviraston laskelmien mukaan yli 160 milj. euroon vuonna 2033.

Ehdotukseen liittyy kuljetusintensiivisen reunavaltion kannalta riskejä. Liikenne- ja viestintäministeriö näkee kansainväliset toimet merenkulun päästöjen vähentämiseksi ja uusiutuviin polttoaineisiin ohjaamiseksi ensisijaisina. Myös mahdollisesta verovapauden poistosta tulisi sopia ensisijaisesti maailmanlaajuisesti.

Mahdollinen uudistus tulisi myös lentoliikenteessä pyrkiä toteuttamaan tavalla, joka ei vääristäisi kilpailua EU:n sisämarkkinoilla EU:n ulkopuolisten yritysten eduksi. Myös rahti- ja matkustajalentoliikenteen erilainen verokohtelu olisi ongelmallinen kilpailunäkökulmasta. Lisäksi ehdotus olisi ongelmallinen lentoliikenteen kansainvälisten sopimusten kannalta.

Jos merenkulun tai lentoliikenteen polttoaineiden verovapaudesta luovuttaisiin, tulisi verotus toteuttaa siten, että huomioidaan sekä vaikutukset liikenteen kilpailukyvylle että riski hiilivuodolle.

Ehdotuksessa lento- ja meriliikenteen polttoaineiden verotukseen vaikuttaisi polttoaineen laadun ohella mm. kyseisen liikenteen tai matkan luonne, säännöllisyys ja reittivalinnat, mikä olisi jo verotuksen toteuttamiskelpoisuuden kannalta vaikeaa. Kaikkea kaupallista liikennettä tulisi siksi kohdella keskenään yhdenmukaisesti.

Valtteri Härmälä
Erityisasiantuntija



Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi